

УДК 316.77:159.9

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2026-1-5>

Єнгалічева Ірина Віталіївна

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри освітнього менеджменту, артменеджменту і соціальної роботи,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ira2100@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-6824-9548

Нікітська Юлія Мирославівна

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри освітнього менеджменту, артменеджменту і соціальної роботи,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
nikitska.y@vu.cdu.edu.ua

ORCID ID: 0000-0002-0482-8011

Демиденко Тетяна Миколаївна

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри освітнього менеджменту, артменеджменту і соціальної роботи,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
demydenkota@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-4864-1512

МЕДІАЦІЯ У СТРУКТУРІ СУПЕРВІЗІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

Вступ. Актуальність дослідження зумовлена потребою оновлення супервізійних підходів у соціальній роботі та необхідністю впровадження дієвих механізмів професійної підтримки фахівців. **Мета роботи** – теоретично обґрунтувати можливості інтеграції медіаційного підходу в супервізійну діяльність соціального працівника та визначити напрями його практичного застосування. **Наукова новизна:** проаналізовано наукові підходи до розуміння супервізії в соціальній роботі; визначено структурні компоненти супервізійної діяльності соціального працівника; розкрито сутність й принципи медіації як соціально-професійної технології; здійснено теоретичне обґрунтування інтеграції медіації у структурні компоненти супервізійної діяльності соціального працівника.

Висновки. Супервізія позиціонується як процес міжособистісної взаємодії, головним завданням якого є сприяння професійному розвитку соціального працівника. Структурними компонентами супервізійної діяльності соціального працівника визначено організаційно-правовий, функціональний, процесуальний, комунікативно-рефлексивний. Медіація у соціальній роботі розглядається як спеціальна процедура врегулювання конфліктів, спрямована на досягнення взаємоприйнятних рішень шляхом конструктивного діалогу між сторонами конфлікту. Медіаційний процес ґрунтується на таких принципах, як добровільна участь учасників, нейтральність і неупередженість медіатора, забезпечення конфіденційності, а також врахування інтересів усіх сторін. Інтеграція медіації у супервізійну практику забезпечує не лише вирішення конфліктів і професійну підтримку, але й підвищує загальний рівень компетентності та готовність соціальних працівників до ефективної роботи в складних соціальних умовах. Дієвими у супервізійному процесі є застосування медіаційних технік, таких як: активне слухання, перефразування, фасилітація діалогу, візуалізація тощо.

Ключові слова: супервізія, медіація, інтеграція, активне слухання, перефразування, фасилітація.

Yehalycheva Iryna Vitaliivna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Educational Management,
Art Management and Social Work,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

Nikitska Yuliia Myroslavivna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Educational Management,
Art Management and Social Work,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

Demydenko Tetyana Mykolaivna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Educational Management,
Art Management and Social Work,
Bohdan Khmelnytsky Cherkasy National University

MEDIATION IN THE STRUCTURE OF SUPERVISORY ACTIVITY OF A SOCIAL WORKER

Introduction. The relevance of the study is conditioned by the need to update supervisory approaches in social work and the necessity to implement effective mechanisms of professional support for specialists. **Purpose and objectives of the article.** The purpose of the study is to theoretically substantiate the possibilities of integrating a mediation approach into the supervisory activity of a social worker and to determine the directions of its practical application. Scientific novelty: scientific approaches to understanding supervision in social work have been analyzed; the structural components of a social worker's supervisory activity have been identified; the essence and principles of mediation as a socio-professional technology have been revealed; a theoretical substantiation of the integration of mediation into the structural components of a social worker's supervisory activity has been carried out.

Results. Supervision is positioned as a process of interpersonal interaction, the main task of which is to promote the professional development of a social worker. The structural components of a social worker's supervisory activity are defined as organizational-legal, functional, procedural, and communicative-reflective. Mediation in social work is considered a specific procedure for conflict resolution aimed at achieving mutually acceptable solutions through constructive dialogue between the parties to a conflict.

The mediation process is based on such principles as voluntary participation of the parties, neutrality and impartiality of the mediator, ensuring confidentiality, and consideration of the interests of all parties. The integration of mediation into supervisory practice ensures not only conflict resolution and professional support but also enhances the overall level of competence and readiness of social workers to perform effectively in complex social conditions. The application of mediation techniques in the supervisory process, such as active listening, paraphrasing, facilitation of dialogue, visualization, etc., is considered effective.

Key words: supervision, mediation, integration, active listening, paraphrasing, facilitation.

Вступ. Сьогодні соціальна робота в Україні розвивається в умовах ускладнення професійних завдань, збільшення кількості кризових випадків та загострення конфліктності як у взаємодії з клієнтами, так і всередині міжпрофесійних команд. За таких умов підвищується потреба у якісній супервізійній підтримці соціальних працівників як механізмі забезпечення професійної ефективності та профілактики професійного вигорання.

Водночас традиційні моделі супервізії, орієнтовані переважно на контрольну або навчальну функцію, не завжди повною мірою враховують необхідність конструктивного врегулювання професійних конфліктів, розвитку рефлексивних умінь і формування партнерської комунікації. У цьому контексті особливий значущості набуває медіація як соціально-професійна технологія, спрямована на врегулювання конфліктів, відновлення взаєморозуміння та пошук взаємоприйнятних рішень на засадах добровільності, нейтральності та поваги до гідності сторін.

Застосування медіації в супервізійній діяльності соціального працівника відкриває нові можливості, зокрема: сприяє формуванню безпечного професійного простору для аналізу складних випадків, зниженню рівня професійної напруги, розвитку навичок конструктивної комунікації та зміцненню довіри між учасниками супервізійного процесу. Крім того, медіація може виступати інструментом профілактики ескалації конфліктів у колективі та засобом підтримки професійної автономії соціального працівника.

Аналіз останніх досліджень і публікацій вказує на публікаційну активність науковців з питань супервізії та медіації. Зокрема, становлення, розвиток та теоретичні основи супервізії досліджено у працях Н. Зобенько, О. Михальчук, Ю. Нікітської [6], Г. Лемко [15], Т. Спіріна, Т. Піцури [22] та ін. У дослідженнях В. Грицанюка, А. Іванів [3], І. Івженко [7], Л. Кальченко, Л. Школяр, Р. Світлого [9] та ін. розкрито питання надання супервізії фахівцям соціальної сфери. В. Корнешук, О. Пащенко [12], Т. Опалюк [17] зосереджують увагу на підготовці фахівців соціальної сфери до супервізійної діяльності. Практичні

основи застосування супервізії розкрито у працях В. Ісаченко [8], Н. Кривоконь [13], С. Ставкової [23] та ін.

Питання медіації як соціальної послуги та технології вирішення конфліктів висвітлено в наукових працях С. Бабаніна [1], Н. Голови [2], Д. Левченко, І. Окунєва, В. Поліщук [14], О. Яремко [24] та ін. У працях І. Єнгаличевої [5], О. Кірдан [10], Н. Коляди, В. Дубосару, Т. Коляди [11], В. Ровенської [20], О. Роговської [21] та ін. проаналізовано теоретико-методологічні підходи та практичні механізми реалізації медіації як інструменту розв'язання конфліктів. Практичні аспекти використання медіації в окремих ситуаційних контекстах висвітлено в дослідженнях О. Протас [19].

Доцільно зазначити про наявність нормативно-правової бази, що регламентує надання послуг супервізії та медіації. Це підтверджується низкою нормативних документів, затверджених Міністерством соціальної політики України. Йдеться, зокрема, про Закон України «Про соціальні послуги» [18], Державний стандарт соціальної послуги медіації [4] та Методичні рекомендації щодо проведення супервізії у соціальних службах [16].

Проте, незважаючи на підвищений інтерес до проблем супервізії та медіації в соціальній сфері, питання їх інтеграції залишається недостатньо розробленим. Наявні публікації переважно розглядають ці феномени окремо, не акцентуючи уваги на структурному включенні медіації до супервізійної діяльності як її функціонального компонента. Це зумовлює потребу в теоретичному обґрунтуванні місця медіації у структурі супервізії та визначенні її практичного застосування в професійній діяльності соціального працівника.

Враховуючи вищезазначене **мета дослідження** – теоретично обґрунтувати можливості інтеграції медіаційного підходу в супервізійну діяльність соціального працівника та визначити напрями його практичного застосування. Для досягнення поставленої мети доцільним є визначення та послідовне розв'язання таких завдань: аналіз наукових підходів до розуміння супервізії в соціальній роботі;

виокремлення структурних компонентів супервізійної діяльності соціального працівника; визначення змісту та принципів медіації як соціально-професійної технології; обґрунтування ролі медіації в структурі супервізійної діяльності та окреслення можливостей застосування медіаційних технік у процесі супервізії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз наукових джерел та практичний досвід дозволяє стверджувати, що супервізія в соціальній роботі розглядається як механізм підвищення професійної компетентності, засіб забезпечення якості надання соціальних послуг та профілактики професійного вигорання фахівців. У законі України «Про соціальні послуги» поняття супервізії подано як професійну підтримку працівників соціальної сфери спрямовану на подолання труднощів у професійній діяльності, підвищення ефективності робочих процесів, стимулювання мотивації до виконання професійних обов'язків, забезпечення дотримання етичних норм і стандартів надання соціальних послуг, профілактику професійного вигорання та надання емоційної підтримки [18].

У науковій літературі супервізія трактується не лише як форма контролю за професійною діяльністю, але й як комплексна соціально-педагогічна технологія, що поєднує підтримку, навчання та оцінювання практичної діяльності соціальних працівників [3; 22].

На думку Н. Кривоконя [13], супервізія виступає нормативно врегульованим процесом, який передбачає системне спостереження, аналіз та корекцію діяльності фахівця, забезпечуючи відповідність професійним стандартам та етичним принципам соціальної роботи. Цей підхід підкреслює значення формалізованих регламентів, процедур і стандартів, які створюють основу для системного впровадження супервізійної практики у соціальних службах України [16]. Н. Зобенько, О. Михальчук, Ю. Нікітська зазначають, що супервізія є комплексним процесом міжособистісної взаємодії, головним завданням якого є сприяння професійному розвитку соціального працівника: супервізор взаємодіє з колегою з метою підвищення ефективності його діяльності у наданні допомоги клієнтам [6, с. 28].

Водночас сучасні дослідники акцентують увагу на навчально-підтримувальному вимірі супервізії, який забезпечує професійне зростання соціального працівника, розвиток рефлексивних навичок та здатності до самостійного вирішення складних практичних ситуацій [12; 17]. І. Івженко зазначає, що супервізія відіграє важливу роль у профілактиці емоційного вигорання, що підкреслює її значення не лише як інструменту професійного контролю, а й як механізму психоемоційної підтримки фахівців [7].

Додатково, дослідники підкреслюють соціально-технологічний аспект супервізії, розглядаючи її як комплексну систему взаємодії між супервізором та соціальним працівником, що спрямована на покращення міжособистісних відносин, оптимізацію робочих процесів та підвищення ефективності інтер-

венцій у роботі з клієнтами [8; 9; 23]. Таким чином, супервізія постає багатовимірною категорією, що поєднує оцінку діяльності, підтримку професійного розвитку, навчання та управління ризиками, і яка здатна забезпечити інтеграцію професійних та етичних стандартів у практику соціальної роботи.

У наукових працях також наголошується на необхідності системного підходу до супервізії, який враховує як особистісні характеристики соціального працівника, так і специфіку клієнтських випадків, що дозволяє максимально ефективно реалізувати її потенціал у контексті підвищення якості соціальних послуг [6; 15].

Таким чином, наукове розуміння супервізії в соціальній роботі є комплексним і включає в себе три взаємопов'язані функції: *підтримувальну*, *навчальну* та *оцінювальну*, що забезпечують професійний розвиток, психологічне здоров'я та ефективність діяльності соціального працівника.

Доведено, що супервізійна діяльність соціального працівника структурно формується на основі взаємопов'язаних компонентів, що забезпечують системність процесу та досягнення його цілей. Аналіз наукових джерел (І. Івженко, В. Грицанюк, А. Іванів, Т. Спіріна, Ю. Піцура, Н. Кривоконь, Г. Лемко, Н. Зобенько, О. Михальчук, Ю. Нікітська та ін.) дозволяє визначити наступні компоненти супервізійної діяльності соціального працівника: організаційно-правовий, функціональний, процесуальний, комунікативно-рефлексивний. Деталізуємо їх зміст.

Відтак, першим ключовим компонентом є *організаційно-правовий*, який включає нормативні документи, стандарти, регламенти та внутрішні інструкції, що визначають порядок проведення супервізії, права та обов'язки учасників процесу, а також відповідність професійній етиці [13; 16].

Другий компонент – *функціональний*, який охоплює три основні функції супервізії: підтримувальну, що спрямована на психологічне забезпечення соціального працівника та профілактику емоційного вигорання [7; 9]; навчальну, що передбачає розвиток професійних знань, навичок та компетентностей [3; 17]; та оцінювальну, яка полягає у системному аналізі практичних дій соціального працівника та контролі за дотриманням професійних і етичних стандартів [6; 22].

Третій компонент – *процесуальний*, який визначає методи, техніки та форми проведення супервізії, включно з індивідуальною та груповою формою, а також кейс-аналізом і рефлексійними практиками [15; 23]. Саме процесуальна організація дозволяє забезпечити системний підхід, контрольовану передачу знань та розвиток професійних умінь, а також ефективне вирішення конфліктних ситуацій у роботі з клієнтами та між колегами.

Четвертим компонентом є *комунікативно-рефлексивний*, що передбачає міжособистісну взаємодію між супервізором та соціальним працівником, побудовану на довірі, відкритості та дотриманні етичних принципів професійної діяльності [8; 12]. Цей компонент забезпечує розвиток рефлексивних здібнос-

тей фахівця, дозволяє усвідомлювати власні сильні та слабкі сторони, а також підвищує ефективність професійних рішень.

Отже, структурні компоненти супервізійної діяльності соціального працівника взаємопов'язані та забезпечують системність, ефективність та цілісність супервізійної практики у соціальній роботі.

Враховуючи багатовимірність та комплексність супервізійної діяльності, все більшу увагу дослідники звертають на інтеграцію додаткових інструментів, що підвищують її ефективність та сприяють конструктивному вирішенню професійних конфліктів. Одним із таких інструментів виступає медіація – соціально-професійна технологія, спрямована на врегулювання конфліктних ситуацій, встановлення партнерської взаємодії та створення безпечного професійного простору для рефлексії і аналізу складних випадків [3; 9].

Неоднозначність підходів до визначення медіації прослідковується у наукових працях. Н. Голова, Д. Левченко, І. Окунев, В. Поліщук та ін. визначають її як соціальну технологію, що інтегрує комунікативні, психологічні та організаційні методи для відновлення порушених взаємин та забезпечення ефективною взаємодією у професійному середовищі [2; 14]. О. Яремко наголошує, що медіація в територіальних громадах України виступає не лише процедурою вирішення конфліктів, а й соціальною послугою, що забезпечує захист прав та інтересів клієнтів [24].

У науковій літературі виділяють кілька базових принципів медіації, які визначають її як соціально-професійну технологію. До них належать: добровільність участі сторін, нейтральність та неупередженість медіатора, конфіденційність процесу, фокус на інтересах, а не на позиціях сторін, та пошук взаємовигідних рішень [10; 20; 21]. Крім того, О. Протас підкреслює, що медіація в роботі з дітьми та вразливими групами населення повинна базуватися на принципах безпеки, інклюзивності та поваги до особистісних прав, що робить її ефективним інструментом соціального супроводу [19].

Використання медіації в соціальній роботі передбачає системний підхід, який забезпечує одночасну реалізацію профілактичної, комунікативної та освітньої функцій. Зокрема, І. Єнгалічева відзначає, що медіація дозволяє формувати професійні компетентності соціальних працівників, розвивати соціальні навички та підвищувати рівень міжособистісної взаємодії [5].

Спираючись на наукові дослідження можна стверджувати, що медіація у супервізії дозволяє не лише підтримати психологічне здоров'я соціального працівника та попередити емоційне вигорання, а й забезпечує розвиток комунікативних компетентностей, навичок конструктивного вирішення конфліктів та етичної взаємодії з колегами та клієнтами [6; 7]. Таким чином, інтеграція медіаційного підходу в супервізійну діяльність не тільки доповнює традиційні функції підтримки, навчання та оцінювання, але й значно розширює її функціональний потенціал, підвищуючи ефективність професійної прак-

тики соціальних працівників у складних соціальних умовах.

Аналіз наукових джерел дозволяє визначити, що медіація інтегрується у всі структурні компоненти супервізійної діяльності соціального працівника, забезпечуючи посилення її функціонального потенціалу [2; 11]. Розглянемо детальніше, яким чином чином відбувається ця інтеграція.

Організаційно-правовий компонент. У цьому компоненті медіація реалізується через нормативне врегулювання та стандартизацію процесів супервізії. Законодавче закріплення права на медіацію як соціальної послуги та Державний стандарт соціальної послуги медіації [1; 4; 24] формують нормативну основу, що дозволяє супервізору легітимно впроваджувати медіаційні методики у роботу з фахівцями. Таким чином, організаційно-правовий компонент забезпечує структурованість, законність та стандартизованість застосування медіації в супервізійному процесі.

Функціональний компонент. Медіація інтегрується у функціональні аспекти супервізії через підтримку, навчання та оцінювання. Підтримувальна функція посилюється за рахунок застосування медіаційних технік, що сприяють емоційній стабільності соціального працівника, попередженню стресу та вигорання [7; 19]. Навчальна функція реалізується через розвиток комунікативних та конфлікторозв'язувальних компетентностей, що дозволяє соціальному працівнику ефективніше працювати з клієнтами та колегами [5; 10]. Оцінювальна функція супервізії посилюється за допомогою медіації, оскільки супервізор може системно аналізувати комунікативну поведінку фахівця та оцінювати її відповідність професійним стандартам і етичним принципам [20; 21].

Процесуальний компонент. У процесуальній площині медіація реалізується через конкретні методи та форми супервізії. До них належать кейс-аналіз з медіаційною фасилітацією, рольові ігри для відпрацювання конфліктних сценаріїв, моделювання переговорів та техніки активного слухання [11; 19]. Використання цих медіаційних методів дозволяє супервізору не лише контролювати професійну діяльність соціального працівника, а й створювати навчально-практичний простір для відпрацювання компетентностей та рефлексії.

Комунікативно-рефлексивний компонент. Медіація відіграє ключову роль у комунікативно-рефлексивному компоненті, оскільки спрямована на розвиток міжособистісної взаємодії, довіри та відкритого діалогу між супервізором і соціальним працівником [2; 5]. Завдяки медіаційним технікам соціальний працівник отримує можливість усвідомити власні емоційні та професійні реакції, навчитися конструктивно вирішувати конфлікти та підвищити ефективність комунікацій з клієнтами і колегами [14]. Цей компонент забезпечує рефлексивне усвідомлення дій та професійний розвиток, що підсилює якість супервізії та підвищує загальний рівень компетентності фахівця.

Таким чином, інтеграція медіації у всі структурні компоненти супервізії забезпечує комплексний розвиток процесу, поєднуючи нормативну основу, підтримку, навчання, оцінку, методичне забезпечення та міжособистісну взаємодію. Це створює умови для підвищення ефективності супервізії, зміцнення професійної автономії соціальних працівників і підвищення якості надання соціальних послуг [10; 11; 21; 24].

Доцільно визначити можливості застосування медіаційних технік у межах супервізійного процесу. У практичному вимірі супервізії інтеграція таких технік охоплює різні аспекти професійної взаємодії та сприяє підвищенню її ефективності й конструктивності. По-перше, це *техніки активного слухання та перефразування*, які допомагають соціальному працівнику усвідомити власні помилки, ресурси та можливості для вирішення проблемних ситуацій [19; 21].

По-друге, медіаційні методи включають *фасилітацію діалогу*, коли супервізор виступає посередником у обговоренні складних кейсів, стимулюючи співпрацю та конструктивне обговорення рішень [5;

11]. Це сприяє формуванню в соціального працівника навичок вирішення конфліктів та зміцнює професійну самооцінку.

По-третє, застосування медіаційних технік у супервізії дозволяє *формувати етичну та комунікативну культуру взаємодії*, що підвищує ефективність роботи з клієнтами та колегами, забезпечує дотримання професійних стандартів і підтримує рефлексивну практику [2; 14].

Таким чином, інтеграція медіації у супервізійну практику забезпечує не лише вирішення конфліктів і професійну підтримку, але й підвищує загальний рівень компетентності та готовності соціальних працівників до ефективної роботи в складних соціальних умовах [1; 4].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, розгляд медіації як складової супервізійної діяльності відкриває нові перспективи для теоретичного осмислення та практичного впровадження інноваційних підходів у соціальній роботі, що й обумовлює актуальність подальшого дослідження цієї проблеми.

Список літератури:

1. Бабанін С. В. Законодавче регулювання медіації як соціальної послуги. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2020 № 43. С. 18–21. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2020.43.4>.
2. Голова Н. І. Медіація як соціальна технологія в роботі соціального працівника: принципи реалізації та технологічні умови. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2022. № 1 (349). Ч. 2. С. 106-116. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1\(349\)-2-106-116](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1(349)-2-106-116)
3. Грицанюк В. В., Іванів А. А. Супервізія як метод професійного зростання фахівців соціальної сфери. *Науковий часопис українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2024. Вип. 98. С. 33-37. DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.98.06>.
4. Державний стандарт соціальної послуги медіації. *Наказ Міністерства соціальної політики України від 03.06.2024. № 269-Н*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1160-24#Text> (дата звернення 26.02.2026.)
5. Єнгаличева І. В. Використання медіації в межах системного підходу в соціальній роботі. *Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2025. Випуск 105. С. 47-51. DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2025.105.09>.
6. Зобенько Н. А., Михальчук О. О., Нікітська Ю. М. Супервізія як метод підвищення професійної та міжособистісної компетентності фахівця. *Імідж сучасного педагога*. 2025. № 3(222). С 26–31. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-3\(222\)-26-31](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-3(222)-26-31)
7. Івженко І. Супервізія як інструмент профілактики емоційного вигорання соціальних працівників. *Zeszyty naukowe wyższej szkoły technicznej w katowicach*. 2020. № 12. Р. 91-98. URL: <https://share.google/RZxT2Cec8Eq8et6XR>
8. Ісаченко В. Теоретико-методичні основи використання методу супервізії у закладах соціальної сфери. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2019. № 2. С. 71-75. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/9913/1/%d0%a1%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82%d1%8f%20%20%86%d1%81%d0%b0%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%20%a1%d1%83%d0%bf%d0%b5%d1%80%d0%b2%d1%96%d0%b7%d1%96%d1%8f.pdf>
9. Кальченко Л. В., Школяр Л. В., Світлий Р. В. Супервізія як чинник збереження соціального здоров'я фахівців соціальної роботи. *Суспільство та національні інтереси*. 2024. № 4 (4). С. 358-371 DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4\(4\)-358-371](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4(4)-358-371).
10. Кірдан О. П. Медіація як складник соціальних навичок та фахових компетентностей майбутніх соціальних працівників. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Випуск 3 (144). Одеса. 2023. С. 96-100. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2023-3-15>.
11. Коляда Н., Дубосару В., Коляда Т. Технології медіації як напрям професійної підготовки соціальних працівників. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2025. № 1 (4). С. 231-237. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(4\).2025.332170](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(4).2025.332170)
12. Корнешук В. В., Пашенко О. О. Підготовка майбутніх фахівців із соціальної роботи до супервізійної діяльності. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 74. С. 52-55. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/74.7>.
13. Кривоконь Н. І. Стандарти та регламенти супервізії в соціальній роботі. *Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія*. 2019. № 2 (14). С. 52-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prcr_2019_2_9
14. Левченко Д., Окунев І., Поліщук В. Аналіз наукових підходів до визначення поняття та моделей медіації як процедури вирішення конфліктів. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. Вип. 1(77). С. 345-352 DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-345-352>

15. Лемко Г. І. Форми супервізії у соціальній роботі: системний аналіз теоретико-методичних підходів. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 10 (50). С. 2051-2059. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10\(50\)-2051-2059](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10(50)-2051-2059)
16. Методичні рекомендації щодо проведення супервізії у соціальних службах. *Наказ Міністерства соціальної політики України від 05.01.2015. № 5*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0005739-15#Text> (дата звернення 26.02.2026)
17. Опалюк Т. Л. Супервізорство як чинник неперервності професійної освіти соціального працівника. *Інноваційна педагогіка*. 2020. № 21. Т. 3. С. 193-196. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-41>
18. Про соціальні послуги. *Закон України від 17.01.2019. № 2671-VIII*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення 27.02.2026)
19. Протас О. Медіація як технологія соціального супроводу дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип 52. Том 3. С. 178-183. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/52-3-26>
20. Ровенська В. В. Медіація як метод вирішення соціальних конфліктів в Україні. *Інтелект XXI. Бізнес та інтелектуальний капітал*. 2020. № 2. С. 189-194. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2020-2-36>
21. Роговська О. Медіація як інструмент менеджменту в соціальній роботі: досвід України та світові практики. *Вісник ПДТУ. Серія соціально-гуманітарні науки та публічне адміністрування*. 2024. Том 11 № 11. 9 с. URL: https://journals.urau.ua/vsgf_pstu/article/view/312097/303184
22. Спіріна Т. П., Піщура Т. Ю. Супервізія як складова соціальної роботи. *Збірник наукових праць "Педагогічні науки"*. 2016. Том 3. № 74. С. 152-155. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/2211/2016>
23. Ставкова С. До питання вивчення та використання супервізії як соціальної технології. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2016. № 3. С. 178-192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pippo_2016_3_20
24. Яремко О. М. Право на медіацію як соціальну послугу: проблеми реалізації в територіальних громадах України. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2023. Випуск 78. Частина 2. С. 419-424. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.78.2.68>

References:

- Babanin, S. V. (2020) Zakonodavche rehulyuvannya mediatsiyi yak sotsial'noyi posluhy [Legislative regulation of mediation as a social service]. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Yurysprudentsiya – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Jurisprudence*. № 43. S. 18-21. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2020.43.4> [in Ukrainian].
- Holova, N. I. (2022) Mediatsiya yak sotsial'na tekhnolohiya v roboti sotsial'noho pratsivnyka: pryntsypy realizatsiyi ta tekhnolohichni umovy [Mediation as a social technology in the work of a social worker: principles of implementation and technological conditions]. *Visnyk Luhans'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky – Bulletin of the Luhansk National Taras Shevchenko University. Pedagogical Sciences*. № 1 (349). CH. 2. S. 106-116. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1\(349\)-2-106-116](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1(349)-2-106-116) [in Ukrainian].
- Hrytsanyuk, V. V., Ivaniv, A. A. (2024) Superviziya yak metod profesiynoho zrostannya fakhivtsiv sotsial'noyi sfery [Supervision as a method of professional growth of social sphere specialists]. *Naukovyy chasopys ukrayins'koho derzhavnoho universytetu imeni Mykhayla Drahomanova. Seriya 5. Pedagogichni nauky: realiyi ta perspektyvy. – Scientific journal of the Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects*. Vypusk 98. С. 33-37. DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.98.06> [in Ukrainian].
- Derzhavnyy standart sotsial'noyi posluhy mediatsiyi [State standard of social mediation service]. *Nakaz Ministerstva sotsial'noyi polityky Ukrainy vid 03.06.2024. № 269-N. – Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine dated 03.06.2024. No. 269-N*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1160-24#Text> [in Ukrainian].
- Yenhalycheva, I. V. (2025) Vykorystannya mediatsiyi v mezhakh systemnoho pidkhodu v sotsial'niyi roboti [The use of mediation within the framework of a systemic approach in social work]. *Naukovyy chasopys UDU imeni Mykhayla Drahomanova. Seriya 5. Pedagogichni nauky: realiyi ta perspektyvy. – Scientific journal of the Mykhailo Dragomanov UDU. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects*. Vypusk 105. S. 47-51. DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2025.105.09> [in Ukrainian].
- Zoben'ko, N. A., Mykhal'chuk, O. O., Nikit's'ka, YU. M. (2025) Superviziya yak metod pidvysychennya profesiynoyi ta mizhosobystisnoyi kompetentnosti fakhivtsya [Supervision as a method of improving the professional and interpersonal competence of a specialist]. *Imidzh suchasnoho pedahoha – Image of a modern teacher*. № 3(222). S. 26–31. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-3\(222\)-26-31](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-3(222)-26-31) [in Ukrainian].
- Ivzhenko, I. (2020) Superviziya yak instrument profilaktyky emotsiynoho vyhorannya sotsial'nykh pratsivnykiv [Supervision as a tool for preventing emotional burnout of social workers]. *Zeszyty naukowe wyzszej szkoły technicznej w katowicach – Scientific Journals of the Higher Technical School in Katowice*. № 12. R. 91-98. Retrieved from: <https://share.google/RZxT2Cec8Eq8et6XR> [in Ukrainian].
- Isachenko, V. (2019) Teoretyko-metodychni osnovy vykorystannya metodu superviziyi u zakladakh sotsial'noyi sfery [Theoretical and methodological foundations of using the supervision method in social institutions]. *Sotsial'na robota ta sotsial'na osvita – Social work and social education*. № 2. S. 71-75. Retrieved from: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/9913/1/%d0%a1%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82%d1%8f%20%d0%86%d1%81%d0%b0%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%a1%d1%83%d0%bf%d0%b5%d1%80%d0%b2%d1%96%d0%b7%d1%96%d1%8f.pdf> [in Ukrainian].

9. Kal'chenko, L. V., Shkolyar, L. V., Svitlyy, R. V. (2024) Superviziya yak chynnyk zberezhennya sotsial'noho zdorov'ya fakhivtsiv sotsial'noyi roboty [Supervision as a factor in preserving the social health of social work specialists]. *Suspil'stvo ta natsional'ni interesy – Society and National Interests*. № 4 (4). S. 358-371. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4\(4\)-358-371](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4(4)-358-371) [in Ukrainian].
10. Kirdan, O. P. (2023) Mediatsiya yak skladnyk sotsial'nykh navychok ta fakhovykh kompetentostey maybutnikh sotsial'nykh pratsivnykiv [Mediation as a component of social skills and professional competencies of future social workers]. *Naukovyy visnyk Pivdennoukrayins'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho – Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*. Vypusk 3 (144). Odesa. S. 96-100. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2023-3-15>. [in Ukrainian].
11. Kolyada, N., Dubosaru, V., Kolyada, T. (2025) Tekhnolohiyi mediatsiyi yak napryam profesiynoyi pidhotovky sotsial'nykh pratsivnykiv [Mediation technologies as a direction of professional training of social workers]. *Sotsial'na robota ta sotsial'na osvita. – Social work and social education*. № 1 (4). S. 231-237. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(4\).2025.332170](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(4).2025.332170) [in Ukrainian].
12. Korneshchuk, V. V., Pashchenko, O. O. (2024) Pidhotovka maybutnikh fakhivtsiv iz sotsial'noyi roboty do supervizynoyi diyal'nosti [Training of future social work specialists for supervisory activities.]. *Innovatsiyina pedahohika. – Innovative Pedagogy*. № 74. S. 52-55. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/74.7> [in Ukrainian].
13. Kryvokon', N. I. (2019) Standarty ta rehlamenti superviziyi v sotsial'niy roboti [Standards and regulations of supervision in social work]. *Problemy sotsial'noyi roboty: filozofiya, psykholohiya, sotsiolohiya – Problems of social work: philosophy, psychology, sociology*. № 2 (14). S. 52-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prcr_2019_2_9 [in Ukrainian].
14. Levchenko, D., Okuneyev, I., Polishchuk, V. (2025) Analiz naukovykh pidkhodiv do vyznachennya ponyattya ta modeley mediatsiyi yak protsedury vyrishennya konfliktiv [Analysis of scientific approaches to defining the concept and models of mediation as a procedure for resolving conflicts]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK» – Scientific notes of the University “KROK”*. Vyp. 1(77). S. 345-352. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-345-352> [in Ukrainian].
15. Lemko, H. I. (2025) Formy superviziyi u sotsial'niy roboti: systemnyy analiz teoretyko-metodychnykh pidkhodiv [Forms of supervision in social work: systematic analysis of theoretical and methodological approaches]. *Naukovi innovatsiyi ta peredovi tekhnolohiyi. – Scientific innovations and advanced technologies*. № 10 (50). S. 2051-2059. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10\(50\)-2051-2059](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10(50)-2051-2059) [in Ukrainian].
16. Metodychni rekomendatsiyi shchodo provedennya superviziyi u sotsial'nykh sluzhbakh [Methodological recommendations for conducting supervision in social services]. *Nakaz Ministerstva sotsial'noyi polityky Ukrayiny vid 05.01.2015. № 5 – Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine dated 05.01.2015. No. 5.*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0005739-15#Text> [in Ukrainian].
17. Opalyuk, T. L. (2020) Supervizorstvo yak chynnyk neperernosti profesiynoyi osvity sotsial'noho pratsivnyka [Supervision as a factor of continuity of professional education of a social worker]. *Innovatsiyina pedahohika. – Innovative Pedagogy*. № 21. T. 3. S. 193-196. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-41> [in Ukrainian].
18. Pro sotsial'ni posluhy [On social services]. *Zakon Ukrayiny vid 17.01.2019. № 2671-VIII. – Law of Ukraine dated 17.01.2019. No. 2671-VIII.* Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> [in Ukrainian].
19. Protas, O. (2022) Mediatsiya yak tekhnolohiya sotsial'noho suprodu ditey, yaki perebuva'yut' v skladnykh zhyt'tyevykh obstavynakh [Mediation as a technology of social support for children in difficult life circumstances]. *Aktual'ni pytan'nya humanitarnykh nauk. – Current Issues in the Humanities*. Vyp 52. Tom 3. S. 178-183. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/52-3-26> [in Ukrainian].
20. Rovens'ka, V. V. (2020) Mediatsiya yak metod vyrishennya sotsial'nykh konfliktiv v Ukrayini. Intel'ekt KHKHI [Mediation as a method of resolving social conflicts in Ukraine]. *Biznes ta intelektual'nyy kapital. – Intellect XXI. Business and Intellectual Capital*. № 2. S. 189-194. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2020-2.36> [in Ukrainian].
21. Rohovska, O. (2024) Mediatsiya yak instrument menedzhmentu v sotsial'niy roboti: dosvid Ukrayiny ta svitovi praktyky [Mediation as a management tool in social work: Ukrainian experience and world practices]. *Visnyk PDTU. Seriya sotsial'no-humanitarni nauky ta publichne administruvannya. – Bulletin of the Ukrainian State Technical University. Series Social and Human Sciences and Public Administration*. Tom 11 № 11. 9 s. Retrieved from: https://journals.uran.ua/vsgf_pstu/article/view/312097/303184 [in Ukrainian].
22. Spirina, T. P., Pitsura, T. YU. (2016) Superviziya yak skladova sotsial'noyi roboty [Supervision as a component of social work]. *Zbirnyk naukovykh prats' «Pedahohichni nauky». – Collection of scientific papers «Pedagogical Sciences»*. Tom 3. № 74. S. 152-155. Retrieved from: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/2211/2016> [in Ukrainian].
23. Stavkova, S. (2016) Do pytan'nya vyvchennya ta vykorystannya superviziyi yak sotsial'noyi tekhnolohiyi [On the issue of studying and using supervision as a social technology]. *Pedahohika i psykholohiya profesiynoyi osvity. – Pedagogy and psychology of professional education*. № 3. S. 178-192. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pippo_2016_3_20 [in Ukrainian].
24. Yaremko, O. M. (2023) Pravo na mediatsiyu yak sotsial'nu posluhu: problemy realizatsiyi v terytorial'nykh hromadakh Ukrayiny [The right to mediation as a social service: problems of implementation in territorial communities of Ukraine]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho Natsional'noho Universytetu. – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*. Vypusk 78. Chastyna 2. S. 419-424. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.78.2.68> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 02.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 21.05.2026